

ԹԵՐԱՆԻ ՄԵՋ ԱՌԱՋԻՆ ԺՈՂՈՎԵՆ ԵՏԷ

ԻՐԱՆԸ, ՄԵՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱՐԱՔԻԱՆ, ԹՈՒՐԵԻԱՆ ՈՒ ՓԱՔԻՍՏԱՆԸ
ՀԱՄԱԶԱՅՆՅԱՆ ԲԱՆԱԳՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼՈՒ

Մեքքայի միացեալ պաշտպանութեան համաձայնագիրի անդամ երեք պետութիւնները՝ Թուրքիան, Մեւուական Արաքիան եւ Փաքիստանը Իրանի հետ համաձայնեցան Թեհրանի մէջ գումարաւած առաջին ժողովէն ետք բանակցութիւնները շարունակելու: Այս մասին հաղորդեց Իրանի պետական պատկերասփիւռի կայանը:

Ժողովին մասնակիցները համաձայնեցան «քննարկումները շարունակելու» ամրապնդելու համար գործակցութիւնը, ներառեալ շրջանային խաղաղութեան ու անվտանգութեան ոլորտներուն մէջ», հաղորդեց պատկերասփիւռի կայանը:

Իրանի ազգային անվտանգութեան խորհուրդը յայտարարեց, թէ շրջանային անվտանգութեան ու կայունութեան ամրապնդելու իրանեան խախտելու մը ծիրին մէջ Թեհրանի ապահովական ժողովին կը մասնակցին Մեւուական Արաքիոյ պաշտպանութեան նախարար Խալեւտ Պըն Սալմանը, Փաքիստանեան բանակի հրամանատար Սնեմ Մունիրը եւ թրքական հետախուզութեան պետ Իպրահիմ Զալնը:

ԱԿՆԱՐԿ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԱԾԸ
ՈՉ ԹԷ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ,
ԱՅԼ ԼԱՔԻԻԲԻՆԹՈՍԱՅԻՆ
ՔԱՐՏԵՍ Է

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութիւններու արդիւնքին լոյսին տակ Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետին կատարած յայտարարութիւնները որոշ հետեւութիւններու կրնան առաջնորդել՝ յառաջիկային իշխանութիւններուն կողմէ առնուելիք քայլերուն ուղղութեամբ:

Վարչապետը կը ձեռնարկէ, որ դժգոհ է իր գըլխաւորած կուսակցութեան տարած «ջախջախիչ» յաղթանակէն՝ երեւոյթը ոչ ժողովրդավար երկիրներուն յարիր նկատելով: Ապա կը հաստատէ, որ գործող ընդդիմութիւնը, որուն կու տայ «լրտեսական» որակումը, արմատախիլ ըլլալու ընթացքին մէջ է: Կը շարունակէ, որ Հայաստանին պէտք է պետականամէտ ընդդիմութիւն մը, որ չուղղորդուի այլ պետութենէ: Ակնարկները յստակ են, եւ յայտարարութիւնը ուղիղ հասցեական է այս պարագային:

Ընտրութիւններուն արդիւնքները լիապէս օգտագործուած են քաղաքական հետագայ վարքագիծի մը ուղեւիշները հրապարակելու համար: Այս բոլորը կը կապուին վարչապետին նախորդ յայտարարութեան, որ կը վերաբերէր Սահմանադրութեան փոփոխութեան համար նախ ընդդիմութիւնը փորձել համոզելուն եւ, եթէ չարդիւնատուրի, երթալու արտահերթ ընտրութիւններու:

Հիմա, երբ կ'ըսուի, թէ արմատախիւման ընթացքը սկսած է, ապա, միշտ ըստ վարչապետին, այդ ընթացքը իր լոյսին կը հասնի նոր ընտրութիւններով, որոնց հիմամբ պիտի ձեւաւորուի «պետականամէտ» ընդդիմութիւն: Շարունակելը տրամաբանութիւնը: Այն ընդդիմութիւնը, որ շուտով կը համոզուի սահմանադրութեան փոփոխութեան համար համաձայնելու իշխող մեծամասնութեան հետ եւ խորհրդարանին մէջ բաւարար քուէներով համապատասխան հանրաքուէն պիտի որոշէ:

Այս բեմագրութիւնն է, որ կը հրամցուի հիմա ժողովուրդին՝ մեկնելով տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութիւններուն արդիւնքներէն: Այս բոլորին նպատակը, ուրեմն, կառավարելի ընդդիմութեան մը յառաջացումն է, որուն «պետականամէտ» ձեւակերպումը կը տրուի: Այնպիսի ընդդիմութեան մը ձեւաւորումը, որ հիմնական օրակարգերու պարագային կը միանայ իշխանութեան եւ կը նպաստէ իշխանութեան առաջնորած օրակարգերու իրականացման: Ժողովրդավար դիմագիծի պահպանման «մտահոգութեամբ»՝ վարչապետը այս ձեւով կ'առաջարկէ ձեւաւորել վերահսկելի ընդդիմութիւն՝ ոչ թէ պետականամէտ, այլ իշխանամէտ ընդդիմութիւն մը:

Հետաքրքրական է, որ այս յայտարարութիւններուն գուզահեռ, այս անգամ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարը գրեթէ միաժամանակ յայտնած է. «Հայաստանի մէջ որոշակի գործընթացներ տեղի կ'ունենան, իսկ Սահմանադրութեան փոփոխութիւնը կը բխի հայկական իշխանութիւններու շահերէն»:

Ազրպէյճանցի դիւանագետը, խօսելով Հայաստանի իշխանութիւններու շահերուն մասին, ըստ էութեան կ'ընդգծէ իր պետութեան եւ Հայաստանի գործող իշխանութիւններու շահերուն համատեղումը: Յայտարարութեան ընտրուած պահուն քաղաքական իմաստը այն է, որ Պաքոն կ'երկրորդէ վարչապետին գծած ճանապարհային քարտուով ընթանալու բեմագրութիւնը:

Պաքոնի ճնշումը, սակայն, այս գործընթացը պարտադրելու առումով կ'երեւի ազրպէյճանցի դիւանագետին յայտարարութեան միւս բաժինին մէջ. «Հայաստանը Ազրպէյճանի հետ խաղաղութեան պայմանագիրի ստորագրման տարբեր ժամկէտներ կը նշէ, սակայն Պաքոն պատրաստակամ է աւարտին հասցնելու այս գործընթացը»:

Այս մասով կը պարզուի, որ Պաքոն ձգձգումներու կամ ժամկէտներ փոխելու քաղաքականութեան համաձայն չէ եւ կ'աճապարէ: Այդ աճապարանքը, սակայն, խաբուսիկ է: Պաքոն անվերջ նախապայմաններ նորացնող վարքագիծով կ'առաջնորդուի: Եթէ նոյնիսկ Սահմանադրութիւն փոխուի, պիտի չաւարտի Պաքոնի նախապայմաններու նորացումը: Ըստ Պայրամովի, «Հայաստանը եւ հայ հասարակութիւնը պէտք է ներողութիւն խնդրեն ազրպէյճանցիներէն, որոնք 30 տարի շարունակ չեն կրցած վերադառնալ իրենց հարգաւոր վայրերը»: Պետութեան ներողութիւնը նոյնիսկ բաւարար չէ, անհրաժեշտ է ամբողջ հասարակութեան կողմէ «ներողութիւն»-ը:

Տեղական ինքնակառավարման ընտրութիւններու արդիւնքներուն՝ վարչապետին ուղիղ եւ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարին անուղղակի մեկնաբանութիւններուն մէջ համատեղելի կէտերը առկա են: Հրամցուող ճանապարհային քարտեզը, որ պայմանաւորուած է գործող ընդդիմութեան արմատախիւմով, ըստ էութեան լաբիւրինթոսային քարտէս է:

Ա.

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՄԵՋ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ
ՆԱԽՕՐԵԱԿԻՆ

ԹՐԱՄՓ ԻՍՐԱՅԷԼԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ԴԱՐՁԵԱԼ
ԿՈՉ ՈՒՂՂԵՑ ՆԵԹԱՆԻԱԶՈՒՆ ԶՈՒԷԱՐԿԵԼՈՒ

Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Տանըլտ Թրամփ իսրայելացիներուն դարձեալ կոչ ուղղեց այսօր տեղի ունենալիք ընտրութիւններուն ընթացքին Իսրայելի գործող վարչապետ Պենիամին Նեթանիահիւի ըուէարկելու:

Ան նշեց, որ Միացեալ Նահանգներու եւ Իսրայելի Իրանի դէմ մղած պատերազմը «միասնաբար յաղթանակ արձանագրելու» օրինակ է:

Թրամփ խօսքը իսրայելացիներուն ուղղելով յայտնեց. «Երբ ըուէատուի ուղղուիք, կը խնդրեմ յիշէք, թէ Պիպին (Պենիամին Նեթանիահիւն, «Ա.») իսրայէտուկ մարտունակ վարչապետ մըն էր»:

ՊԱՐԱՅԻ. «ԻՐԱՆ ԴԻՄԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՊԱՏՈՒՀԱՆԸ ԶՓԱԿԵՑ»

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութեան բանքեր Իսմայիլ Պաղայի յայտնեց, որ Թեհրան դիւանագիտութեան պատուհանը չփակեց, եւ միջնորդներու ճամբով Միացեալ Նահանգներուն նամակներ կը փոխանցուին:

Պաղայի ըսաւ, թէ կը թուի, թէ Միացեալ Նահանգներու կը շարունակեն միակողմանի պահանջներ ներկայացնել, եւ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփն ու ամերիկացի պաշտօնատարները շարունակ «ամբողջական անձնատուութիւն» բառակապակցութիւնը կ'օգտագործեն, ինչ որ որեւէ իրանցի չ'ընդունիր:

Շար.ը՝ էջ 2

ՉԵԼԵՆՍՔԻ ՆՈՅՏԵՄԲԵՐԻՆ ԲԻԵԼԻ, ՄՈՍԿՈՒՄՅԻ
ԵՒ ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ ՄԻՋԵՒ ԵՌԱԿՈՂՄ ԺՈՂՈՎԻ
ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ

Ուերանիոյ նախագահ Վլոտիմիր Չելենսքի յայտնեց, որ նոյեմբերին Քիւիւ եւ Մոսկուայի ներկայացուցիչներուն միջեւ ամերիկեան միջնորդութեամբ ժողով մը պիտի գումարուի՝ այս տարուան սկիզբէն ի վեր կանգ առած խաղաղութեան բանակցութիւնները վերականգնելու նպատակով:

Չելենսքի ուերանակալ պետական պատկերասփիւռի կայանին հետ հարցազրոյցի ընթացքին յայտնեց. «Մենք պատրաստ ենք բանակցելու: Եթէ խնդիրը կը վերաբերի

հողերու հարցին, պէտք է ղեկավարներու մակարդակով գայն քննարկել, իսկ մնացեալ հարցերը թեքնիք խմբակներու մասնագիտութիւնն են: Ուստի այդ

Շար.ը՝ էջ 8

ԲԱՐԱԶԻ ԵԿԵՂԵՑՈՅԻՆ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԻՆ
ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՆ

ԱՊՏԱԼԼԱ Բ. «ԸՍԻՆԸ, ԹԷ ԱՅԱԲԵԿԻՉՆԵՐԸ
ՊԱՏԻԺԵՆ ՊԻՏԻ ԶԿԱՐԵՆԱԼ ՓԱԽՈՒՄՏ ՏԱԼ»

Յորդանանի Ապտալա Բ. թագաւորը, մեկնաբանելով յորդանանեան ապահովական ուժերու ուրբաթ օր Զարաքի եկեղեցւոյ վրայ ահաբեկչական յարձակումի հեղինակներուն ձերբակալութիւնը, յայտնեց. «Ահաւասիկ քաջարի տղամարդիկ, որոնք զանոնք մինչեւ իրենց որչերը հետապնդեցին: Մենք ըսինք, թէ ահաբեկիչները պատիժէն պիտի չկարենան փախուստ տալ, եւ ի՞նչ մէկը, որ յորդանանցիներուն միջեւ բաժանում չա-

ռաջացնող գաղափարախօսութիւն ունի, պիտի չկարենայ փախուստ տալ»:

Շար.ը՝ էջ 2

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԵՅԱՆ ՏԵՂԱԿԱՆ
ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ
ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ
ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՐԳԻՒՆՔՆԵՐԸ

Կիրակի օր Հայաստանի 21 համայնքներու մէջ տեղի ունեցած տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութիւններուն իշխող Զաղաքացիական պայմանագիրը յաղթեց համայնքներու մեծ մասին մէջ, բացի Ստեփանաւանէն, ուր ամենէն շատ

Շար.ը՝ էջ 8

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ԿԵՂՈՒՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ
ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ ՈՒՐԲԵՆ ՎԱՐԱՆԵԱՆԻ
ԳՈՐԾԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԻՐԱՎԱԿԱՆ
ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՀՀԴ Հայ դատի Կեղոնական գրասենեակը 26 հոկտեմբերին հրապարակեց յայտարարութիւն մը, որուն մէջ տեղեկացուց, որ գրասենեակը հրատարակութեան կը պատրաստէ ապօրինաբար Պաքոնի բանտերուն մէջ պահուող Արցախի նախկին պետական նախարար Ռուբեն Վարդանեանի գործով մեղադրական եզրակացութեան եւ դատաւճիռի՝ Տարոն Սիմոնեանի 15 մասերէ բաղկացած վերլուծութեան ժողովածուն, որուն կը յաջորդեն Հայ դատի Կեղոնական խորհուրդի եզրայանգումները, դիտարկումներն ու քաղաքական առաջնահերթութիւնները՝ հայ գերիներու ազատ արձակման հարցով:

Շար.ը՝ էջ 8

ՊԱՅՐԱՄՈՎ. «ՀԱՅ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ
ՊԵՏԷ Ե ԸՆԴՈՒՆԻ,
ՈՐ ԽԱՐԱՂՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԵՒՐ Է ԹԷ՛ ԻՐ,
ԹԷ՛ ԱԼ ԱԶՐԴԵՅՃԱՆԱԿԱՆ
ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍԱՐ»

Հայ հասարակութիւնը պէտք է ընդունի, որ խաղաղութիւնը կարելի է թէ՛ իր, թէ՛ ալ ազրպէյճանական հասարակութեան համար: Այս մասին յայտարարած է Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար Ճեյիւն Պայրամով՝ Նետերլանտներու ապրաքին գործոց նախարար Թոմ Պերենստեյնի հետ միացեալ մամլոյ ասուլիսի ընթացքին:

«Ազրպէյճան իր բարի կամքը դրսեւորած է Ուաշինկթընի պատմական վեհաժողովին ընթացքին: Մեր երկիրը նոյնպէս միակողմանի քայլեր կը

Շար.ը՝ էջ 8

ԺՈՄՊԼԱԹ. «ՍԽԱԼԵՑԱՆՔ, ԵՐԲ ԻՍԼԱՄԱՊԱՏԻ ՈՒՂԻՆ ՓՈԽԱՐԵՆ ԸՆՏՐԵՑԻՆՔ ՌՈՒՊԻՈՅԻ ՈՒՂԻՆ, ՈՐ ՄԵՉ ՈՐԵՒԷ ՏԵՂ ՊԻՏԻ ԶԱՌԱՋՆՈՐԴԷ»

Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցության նախկին ղեկավար Ուալիտ Ժոմալատ Նշեց, թե ամերիկացիները շրջանեն կը հեռանան, իսկ իսրայելացիները բացը կը լեցնեն:

«Միալեցանք, երբ իսլամապատի ուղին չընտրեցինք, եւ ընտրեցինք Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Մարքո Ռուպիոյի ուղին, որ մեզ որեւէ տեղ պիտի չառաջնորդէ», «Այ.Էմ.Այ.» պատկերասփիւռի կայանին հետ գրոյցի ընթացքին շեշտեց Ժոմալաթ:

«Զեմ կարծեր, թէ Լիբանան-Իսրայել բանակցութիւնները, իրենց ներկայ ձեւաչափով, արդիւնքի պիտի յանգին, այնքան ատեն որ Իսրայելը հարաւային Լիբանանը կը բռնազրաւէ», Նշեց ան:

«Զեմ կրնար ըսել, թէ կառավարութիւնը սխալեցաւ. փորձեց, սակայն այն կարծիքը, թէ ամերիկացիները կրնան Իսրայելը հեռացման մղելու համար ճշմշուր բանեցնել, լիարժեք պատրանք է», յայտնեց Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան նախկին ղեկավարը:

«Իսրայել աշխատանք կը տանի հարաւային Լիբանանի յիշողութիւնը քննելու, կարծեք անոր մէկ բաժինին վրայ բնակեցման վայրերու հաստատման կը պատրաստուի», ըսաւ ան:

«Ներքին երկխօսութիւնը անխուսափելի է, պայմանով որ հիմնուի այն հասկացողութեան վրայ, թէ միայն պետութիւնը զենք ունենալու իրաւասութիւնն ունի», յայտնեց Ժոմալաթ՝ աւելցնելով. «Յղգալիլայի զինաթափման միակ ուղին անոր հետ երկխօսութիւնն է եւ թերեւս փոխզիջում մը գտնելը, պայմանով, որ այս ուղին Իրանի եւ Իսրայելի աջակցութիւնը ստանայ»:

«Յղգալիլայի թղթածրարին մէջ կարծր դիրքորոշումը չեմ կրնար ընդունիլ, եթէ քաղաքացիական պատերազմի պիտի առաջնորդէ», ըսաւ ան՝ աւելցը-

նելով. «Կարելի չէ շիի բաղադրիչը քնաջնել կամ անոնց ըսել՝ հեռացեք: Անոնք Լիբանանի մէկ մասն են»:

Ժոմալաթ կոչ ուղղեց իրանցիներուն հետ կապ հաստատելու, «որովհետեւ Յղգալիլայի իրողական քաղաքականութիւնը կուսակցութեան նախկին ընդհանուր քարտուղար սէյիտ Յասան Նասրալլայի ահաբեկումէն ի վեր Թեհրանի մէջ կ'որոշուի, եւ որովհետեւ երկխօսութիւնը կը նպաստէ մազլցումի զսպման»:

Ան մերժեց քանթոններու ստեղծումը՝ Նշելով, որ լիբանանցիները պէտք է միասին ապրին:

«Սուրիոյ տիրապիւնը սխալ ճամբով կ'ընթանան, երբ Իսրայելի ձեռքը գործիք ըլլալ կ'ընտրեն», յայտնեց ան՝ Նշելով. «Եթէ իբրեւ տիրազի չպատկանին ազգային միասնութեան լայն շարժումներու եւ արաբական ազգայնութեան, մենք դեպի անձնասպանութիւն կ'ուղղուինք»:

«Իսրայելի մէջ տիրապիւնը չեն որոշեր, այլ իսրայելեան կառավարութիւնն է, որ Իսրայելի եւ Սուրիոյ տիրապիւններուն ճակատագիրը կ'որոշէ», շեշտեց Ժոմալաթ:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐԳ ԼՈՒՐԵՐ

●**ԼԱՄԱՏԵՂԵԱԿ** աղբիւրներ «Տիար» օրաթերթին. «Զափազանց վտանգաւոր օրեր շրջանը կը բաժնեն իսրայելեան ընտրութիւններէն եւ անկէ անմիջապէս ետք ամերիկեան ընտրութիւններէն, եւ հաւանական տարբեր բեմագրութիւններու եւ վարկածներու համար կարելիութիւնները կը մնան բաց»:

●**ԸՍՏ** «Լեպանոն Ֆայլզ»-ի, «Հարաւային Լիբանանի ըստանիքներու դէպի հիւսիսի շրջաններ, մասնաւորաբար Թրիփուլի տեղափոխման աճ կը նկատուի» պատերազմի վերսկսման մտաւախութիւններու, կարծեքու աճի եւ Պէյրութի Հարաւային արուարձաններու մօտակայքը բնակելի բնակարաններու վրայ զգայլի ճնշման լոյսին տակ»:

●**ԼԵՊԱՆՆ ֆԱՅԼԶ** սովորական աշխուժութեան անկում նկատած է Պէյրութի Հարաւային արուարձաններու մօտակայքը գրեթէ դատարկ կը թուի յատկապէս շաբաթավերջին՝ իսրայելեան սպառնալիքներու սրման պատճառով, մինչ շաբթ մը բնակիչներ մասնաւորաբար Պեքայի մէջ իրենց գիւղերը ուղղուած են՝ Նոր գոյնացումներէ կամ յարձակումներէ վախի պատճառով:

●**ՊԵՏԱԿԱՆ** աղբիւրներ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Լիբանանի փոխանցուցեալ, թէ ՍԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդը Նոյեմբերի կիսուն կըրնայ ժողով մը գումարել՝ քննարկելու համար միջազգային ուժերու ճակատագիրը, մինչ կը տիրէ ժխտական մթնոլորտ մը, որ անոր առաքելութեան վերջ տալու որոշումէն դիւրութեամբ ետդարձի կարելիութիւն չի յուշեր»:

●**ՆԻՏԱ ՈՒԹԱՆ** օրաթերթ. «Ամերիկեան աղբիւրներ գոյնացուցին, թէ Իրանի դէմ ամերիկեան որեւէ հարուած Լիբանանի գերիշխանութիւնը պիտի ենթարկէ քննութեան՝ պետութեան պատերազմ սկսելու որոշումը վերահսկելու կարողութեան եւ Թեհրանի հետ դաշինքէն անկախ Յղգալիլայի Լիբանանի շտաբներուն նուիրումութեան տեսանկիւնէն»:

●**ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ** աղբիւրներ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին հարց կու տան. «Լիբանանեան բանակի իր վերահսկողութեան տարածման մէջ յառաջընթաց արձանագրելը իսրայելեան աստիճանական հեռացումներու պիտի յանգեցնէ՞, թէ՛ հեռացումը պիտի մնայ յետաձգուած՝ սպասելով Յղգալիլայի զինուորական ուժի ամբողջական կերպով կազմաքանդման»:

●**ԴԻԼԱԿԻՏԱԿԱՆ** աղբիւրներ «Ժումիուրիա» օրաթերթին. «Զանի մը օր առաջ արեւմտեան մարաքաղաքներէն մէկուն մէջ որոշում կայացնող շըրջանակներուն ներկայացուած հետազօտական զեկուցումի մը մէջ կը Նշուի, թէ Յղգալիլան բազմակողմանի ճակատում կը վարէ՝ պայթուցիկ նիւթերով բեռնուած բեռնակառքի հարցի հետեւանքները զսպելու համար՝ փորձելով կանխարգիլել ատոր վերաճելովը իրաւական նախադէպի, որ պետութեան կ'արտօնէ անոր անօրինական գործունեութիւնը հետապնդել»:

●**ԴԻԼԱԿԻՏԱԿԱՆ** աղբիւրներ «Ժումիուրիա» օրաթերթին. «Լիբանանեան բազկամարտը հասաւ զգայուն փուլի, ուր իւրաքանչիւր կողմ ունի այն կարծիքը, թէ իր գոյութիւնը թերեւս վտանգուած է»:

●**«ՆԱՅԻՐ»** օրաթերթ. «Լիբանանի տարբեր շըրջաններու քաղաքական կուսակցութիւններու կապուած ճգնաժամային բքիջները վերսկսած են իրենց աշխատանքը եւ արտակարգ իրավիճակներուն պատրաստուիլը՝ հաշուի առնելով որեւէ հաւանական պատերազմ, միեւնոյն ժամանակ վարձու տուներու պահանքի աճ արձանագրուած է»:

ԽՐԷՅՍ ԿՈՉ ԿՈՒՂՂԷ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻԱՄՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՌՉԵԼՈՒ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼՈՒ

Ազատագրում եւ բարգաւաճում երեսփոխանական պլոքի անդամ Ալի Խրէյս յայտնեց. «Լիբանանը կ'անցնի հայրենիքի եւ շրջանի պատմութեան ամենէն վտանգաւոր փուլերէն մէկէն, ինչ որ կը պահանջէ ազգային միասնականութեան կառուցելու եւ քաղաքացիական խաղաղութիւնը պաշտպանելի՝ հիմնը լեղով անհետացած իմամ Մուսա Սատրի դպրոցին կողմէ սահմանուած մօտեցման եւ խորհրդարանի նախագահ, ժառանգութեան պահպան Նեպիի Պըրիի շեշտածին վրայ»:

«Ազգային միասնականութիւնը Լիբանանի՝ իբրեւ իր բոլոր զաւակներուն վերջնական հայրենիք կառուցման հիմքն է», ըսաւ երեսփոխանը:

«Անհրաժեշտ է բոլորովի բանակին շուրջ՝ նկատի ունենալով, որ ան ամբողջ հայրենիքի բանակն է, եւ կառուցիլ Պըրիի՝ անցեալ 31 օգոստոսին իմամ

Սատրի եւ անոր ընկերներու անհետացման յիշատակի ոգեկոչման ընթացքին արտայայտած դիրքորոշման, մասնաւորաբար ինչ կը վերաբերի քաղաքացիական խաղաղութեան եւ սադրանքի արգիլման», շեշտեց Խրէյս:

«Լիբանանի պաշտպանութիւնն ու անոր ժողովուրդի պահպանումը ներքին միասնականութեան ամրապնդում եւ վնասուած շրջաններու կեանքի վերականգնման ջանքերու աշխուժացում կը պահանջեն», յայտնեց երեսփոխանը:

ԹՐԱՄՓ ԻՍՐԱՅԷԼԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԴԱՐՁԵԱԼ...

Շարունակուած Ա. Էջեն

Ամերիկեան աղբիւրը կայքին յայտնած է, որ Նեթանիահու Վերջին երեք օրերուն ընթացքին երկու անգամ խօսած է Թրամփի հետ եւ անկէ խնդրած կրկնապատկել «Թրութ Սոշլը» ընկերային ցանցին վրայ իրեն աջակցութիւն արտայայտող հրապարակումներու թիւը:

Ամերիկեան կայքի գրուցակիցին համաձայն, Նեթանիահու Նոյնիսկ առաջարկած է աջակցող լրացուցիչ յայտարարութիւններու ձեւակերպումներ:

Աղբիւրները աւելցուցած են, որ Սպիտակ տունը Նեթանիահուի յարձակողական լոյսինկը կը դիտարկէ իբրեւ «յուսահատութեան նշան» եւ իբրեւ ցուցանիշ, թէ Իսրայելի գործող վարչապետը, իր իսկ գնահատումով, նախընտրական պայքարին մէջ ետ կը մնայ:

Իսրայելեան աղբիւր մը «Աքսիոս»-ին յայտնած է, որ Իսրայելի վարչապետը Սպիտակ տան ղեկավարին առաջարկած է իսրայելացի լրագրողներու հետ հեռաձայնային գոյցանք կատարել՝ իր նկատմամբ հետագայ աջակցութիւն արտայայտելու համար:

Նեթանիահուի «Լիքուտ» կուսակ-

ցութեան մամլոյ քարտուղար Նեթա Մոլիսոն հերքած է այն տեղեկութիւնը, թէ վարչապետը Թրամփէն խնդրած է իր նախընտրական արշալիկ աջակցիլ «Վերջին օրերուն կամ մինչեւ անոր հաւանութեան մասին յայտարարութիւնը»:

Թրամփի նախապէս յայտարարած էր, որ կ'ուզէ խորհրդարանական ընտրութիւններուն մէջ Նեթանիահուի յաղթանակը տեսնել:

«Ան ճիշդ այն գործընկերն է, որ Միացեալ Նահանգներուն անհաժեշտ է Իսրայելի մէջ, երկրի մը մէջ, որուն համար մենք շատ քան ըրած ենք», ան գրած է «Թրութ Սոշլը» ընկերային ցանցին վրայ:

Թրամփ յիշեցուցած է, որ Նեթանիահու Միացեալ Նահանգներու հետ Իրանի դէմ զինուորական գործողութիւն կատարած է, եւ իր կարծիքով՝ եթէ Նեթանիահուի տեղ մէկ այլ ղեկավար յայտնուէր, նման քայլերու չէր համաձայնէր:

Նշենք, որ այսօր Իսրայելի մէջ տեղի պիտի ունենան Քնեսեթի ընտրութիւնները, որոնց հիմամբ պիտի ճշդուի Խրէյի յաջորդ վարչապետը:

ՊԱՂԱՅԻ. «ԻՐԱՆ ԴԻԼԱՍԳԻՏԱԿԱՆ...»

Շարունակուած Ա. Էջեն

Իրանի արտաքին գործոց նախարար Ապպաս Արաղժի նախքան այդ յայտարարեց, թէ Յորմուզի նեղուցի կառավարումը իր նախկին իրավիճակին պիտի չվերադառնայ՝ Նշելով, որ անցնող մէկուկէտ տարուան ընթացքին շրջանին մէջ տեղի ունեցած պատերազմները «շրջադարձի կէտ» եղան եւ ապահովական պայմանները փոխեցին:

Արաղժի Նշեց, որ Թեհրան Օմանի հետ խորհրդակցաբար վերստին պիտի ուսումնասիրէ նեղուցէն անցքի ուղիներն ու անոր ղեկավարման մեքանիզմները՝ աւելցնելով, որ այդ գծով բանակցութիւնը կը շարունակուի:

«Սի.Էն.Էս.», յղում կատարելով ամերիկացի երկու պաշտօնատարներու, հաղորդեց, որ Միջին Արեւելքի մէջ ամերիկեան ուժերը կրնան Իրանի դէմ Նոր, լայնածաւալ գործողութիւններու սկսիլ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տաւրոյ Թրամփի հրամանէն ետք 96 ժամուան ընթացքին:

Անոր բուժակներով՝ շրջանին մէջ արդէն իսկ բաւարար ուժեր տեղակայուած են նման յարձակումներ իրականացնելու համար: Ինչպէս Նշած են պատկերասփիւռի կայանի գրուցակիցները, գործողութիւնները կրնան

դուրս գալ ճատարներուն, արձակման հարթակներու եւ արագ վերականգնման նախալկ իրանեան այլ կառոյցներուն հասցուող սահմանափակ հարուածներուն ծիրէն:

Անոնք ընդգծած են, որ հարցը այն չէ, թէ արդեօք հրաման պիտի տրուի, այլ թէ յատկապէս ատիկա երբ տեղի պիտի ունենայ: Պաշտօնատարները կ'ենթադրեն, որ ատիկա կրնայ պատահիլ մինչեւ տարեվերջ, սակայն, ամենայն հաւանականութեամբ, Միացեալ Նահանգներու մէջ միջանկեալ ընտրութիւններէն ետք, թե՛ Թրամփ վերջնական որոշում չէ տուած:

«Սի.Էն.Էս.» կը Նշէ, որ ամերիկեան բանակի կեդրոնական շրջանի հրամանատարութիւնն ու Փենթագոնը արդէն կազմած են թիրախներու լայն ցանկ մը, որուն մէջ կը մտնեն իրանեան ուժանիւթային ենթակառոյցները, զինուորական եւ հիւլէական կառոյցները: Ամերիկեան հետախուզութեան գնահատականներով՝ հարուածի պարագային Իրանը եւ հուսիները, հաւանաբար, անմիջապէս պիտի պատասխանեն թէ՛ շրջանին մէջ, թէ՛ ալ անոր սահմաններէն դուրս ամերիկեան ուժերու եւ կառոյցներու վրայ յարձակումներով:

ՍՊՏԱԼԼԱ Բ. «ԸՍԻՆՔ, ԹԷ ԱՅԱԲԵԿԻՉՆԵՐԸ...»

Շարունակուած Ա. Էջեն

Նշենք, որ Յորդանանի ներքին ապահովութեան ուժերը երկ առաւօտեան ձերբակալեցին Զարաք Նահանգի Սուրբ Գերոգ եկեղեցւոյ վրայ կատարուած արիւնալի յարձակումին հարցով երեք կասկածելիներ:

Յորդանանի պետական պատկերասփիւռի կայանը Նշեց, որ անոնք

երեքն ալ վիրաւորուած են:

Անելի ուշ յորդանանեան կառավարութեան բանբերը հաստատեց. «Զարաքի մէջ ահաբեկչական գործողութեան հեղինակ երեք ահաբեկիչները ձերբակալուեցան, եւ անոնց մօտէն շաբթ մը գէնքեր ու զինամթերք գրաւուեցան»:

ԼՕԽ-Ի ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՑԵԼԵՑ ԼԻՔԱՆԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ

Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Շահե արք. Փանոսեան ուրբաթ, 16 հոկտեմբեր 2026-ի կեսօրե առաջ ընդունեց Լիբանանահայ օգնության խաչի Նորընտիր Շրջանային վարչության կազմը՝ գլխավորությամբ վարչության ատենապետ Նելլի Աղասար-գիսեանի:

Ծանոթացման այս այցելությունը առիթ մը եղա խորհրդակցելու շրջանի ու յատկապես Լիբանանի այժմու իրավիճակին մասին՝ լուսարձակի տակ առնելով ԼՕԽ-ի դերակատարությունը գաղութի տարրական կարիքները հոգալու վերաբերեալ: Սրբազան հայրը մօտեն տեղեկացաւ այս կազմակերպության ներկայի կացութեան եւ անոր մշակած ծրագիրներու իրագործման քայլերուն:

Արծարծուեցան նաեւ ներկայի ըն-

կերային թե ապահովական անկայունութեան պայմաններուն յառաջացուցած դժուարութիւններն ու մարտահրաւերները, յատկապէս՝ ընկերային ու տնտեսական ծանր պայմաններու մէջ գտնուողներուն հասնելու եւ անոնց նեցուկ կանգնելու ճիգերուն մէջ:

Ողջունելով ու շնորհաւորելով Նորընտիր կազմը՝ սրբազան հայրը յաջողութիւն մաղթեց ԼՕԽ-ի Շրջանային վարչութեան աշխատանքներուն: Ան իր օրհնութեան խօսքին մէջ մեծ դժուարութիւնները անդրադարձաւ կնոջական այս կազմակերպութեան նախաձեռնութիւններուն եւ ծրագիրներուն՝ յոյս յայտնելով, որ կացութիւնը կը բարելաւուի, եւ Նորընտիր վարչութեան ժողովուրդին մատուցած ծառայութիւնները կ'ընթանան անելի հեգասահ կերպով:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ՕՇԱԿԱՆ» ԱԿՈՒՄԲԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ՔՆՆԱՐԿԵՑ ԶԱԿՈՔ ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ «ՔԱՂԱՔԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՆԱՄՆԵՐԸ» ՀԱՏՈՐԸ

Մարդկային կեանքին մէջ կան երեւոյթներ, որոնք առաջին հայեացքէն գեղեցիկ ու անթերի կը թուին, բայց երբ անոնց արտաքին փայլքը հեռացնենք, անոնց ետին երբեմն կը յայտնուի բոլորովին տարբեր իրականութիւն մը: Զաղաքավարութիւնը այդ երեւոյթներէ մէկն է: Օրինակ՝ ժպիտ մը, քաղաքավար շարժում մը կրնան արտայայտել յարգանք, բայց կրնան նաեւ ծածկել անտարբերութիւն, կեղծիք կամ շահ:

Առ այդ, 5 հոկտեմբեր 2026-ին, «Օշական» գիրքի ակումբի հաւաքական երկրորդ գրոյցի ընթացքին հետաքրքրական քննարկում մը կատարուեցաւ մասնակիցներուն կողմէ՝ Յակոբ Պարոնեանի «Զաղաքավարութեան վնասները» գործի երգիծանքին, լեզուին եւ ոճին, ինչպէս նաեւ՝ անոր արդիականութեան:

Յակոբ Պարոնեան արեւմտահայ գրականութեան մեծանուն երգիծաբաններէն է: Դեղինակը ձողկած է՝ պոլսահայ գաղութի բարքերը, կենցաղը, շուկան եւ արհեստաւորներու կենցաղը: Դեղինակին լեզուն յաճախ կը կոտ առօրեայ խօսակցական կեանքի շուկայ, պոլսահայ լեզուի դարձուածքները՝ թրջախառն ասացուածքներով: Կերպարներուն խօսքը բնական եւ շարժուն է, ինչ որ զանոնք անելի կենդանի կը դարձնէ ընթերցողի աչքին: Պարոնեանի ոճին ամենաբնորոշ յատկութիւնը երգիծանքն ու հեգնանքն է: Այս հակադրութիւնը գործին կը հաղորդէ առանձնայատուկ հմայք եւ կը սրէ քննադատութիւնը: Այսպիսով, ան ծիծաղը կը վերածէ քննադատութեան, իսկ քննադատութիւնը՝ մտածումի:

Այս տեսանկիւնէն դիտուած՝ Նշեալ գործի խորագիրն իսկ հակասութիւն մը կը պարունակէ. ինչպէ՞ս կրնայ քաղաքավարութիւնը վնասակար ըլլալ: Պարոնեան, անշուշտ, քաղաքավարութիւնը ինքնին չի մերժեր: Ան կը քննադատէ այն պահը, երբ քաղաքավարութիւնը կը դադարէ անկեղծութիւն ըլլալէ եւ կը վերածուի ձեւականութեան: Այսպիսով, քաղաքավարութիւնը կը դառնայ դիմակ մը, որուն ետին կը թաքնուի մարդու իրական դէմքը: Դեղինակը այս հակասութիւնը կը բացայայտէ երգիծանքի միջոցով:

Քննարկումի ընթացքին դիտել տրուեցաւ, որ քաղաքավարութեան վնասները միայն քաղաքավարութեան մասին գիրք մը չէ: Անոր հիմնական նպատակը մարդկային ընկերութեան կեղծ սովորութիւնները եւ հասարակութեան թերութիւնները ծաղրով ներկայացնելն է: Այն, ինչ որ մենք քաղաքավարութիւն կը սեպենք, իսկապէս քաղաքավարութիւն է, թէ՛ երբեմն կեղծաւորութիւն, շահամոլութիւն եւ իրարու հաճոյանալու սովորութիւն: Պարոնեան կ'ուզէ ցոյց տալ, որ մարդը

երբեմն ընկերութեան ընդունած կանոններուն կը հետեւի, ոչ թէ որովհետեւ անոնք բարոյապէս ճիշդ են, այլ որովհետեւ կ'ուզէ ուրիշներուն աչքին լաւ երեւիլ: Պարոնեան կը փորձէ մարդը ստիպել, որ ինք-

նիրեն նայի հայելիի մէջ:

Պարոնեան քաղաքավարութեան դէմ չէ. քաղաքավարութիւնը մարդուն գեղեցիկ առաքելութիւններէն մէկն է: Ուրիշը յարգել, զայն չվիրաւորել, լսել, շնորհակալութիւն յայտնել եւ զսպուած խօսիլ՝ առողջ հասարակական յարաբերութիւններու հիմքն են:

Սակայն, երբ քաղաքավարութիւնը կը հասնի այն կէտին, որ մարդ միշտ

ուրիշներուն հաճելի ըլլալու համար իր զգացումները, կարիքները եւ սահմանները կը զոհէ, ան կրնայ վնասակար դառնալ: Երկարատեւ կերպով սեփական զգացումները ճնշելը կրնայ նաեւ անդրադառնալ ընդհանուր բարեկեցութեան վրայ: Մշտական ընկճուածութիւնը կրնայ խանգարել ըստ, աւելցնել լարուածութեան զգացումը եւ խաթարել մարդու առողջութիւնը: Այս պատճառով ալ ուրիշները չնեղացնելու համար միշտ ինքզինքը նեղացնելը առողջ սովորութիւն մը չէ, եւ քաղաքավարութիւն չի նշանագրուած հոգի:

Պարոնեանի երգիծանքի գրական արժէքը հոս է. ան մարդուն ուղղակի քարոզ չի կարդար, այլ կը խնդացնէ եւ ծիծաղով կը ստիպէ ընթերցողը տեսնել իր եւ իր շրջապատին թերութիւնները:

Այսօր ալ ունինք «քաղաքավարութեան» տարբեր ձեւեր.

Համարելով թղթակցութիւն՝
ՍՆԱՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆԵԱՆ
ՍԱԼԱԲ ԶԻՐԻՃԵԱՆ-ԹԱՅՃԵԱՆ
ՆԱՍՐ ԳՈՂՈՒՆԵԱՆ-ԹԱՅՃԵԱՆ

Շաբ.ը՝ էջ 6

ՀՅԴ-ՁՈՒՄ-Ի ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՐԵՒԵԼՈՒՄ՝ ՄԱՍՆԱԿՅՈՒԹԵԱՄԲ ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 80 ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ՇՈՒՐՁ 400 ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ

ՀՀԴ Ձաւարեան ուսանողական միութիւնը ուրբաթ, 23 հոկտեմբեր 2026-ին Ազգային առաջնորդարանի «Երջօ Սամուէլեան-Եռագոյն» սրահին մէջ կազմակերպեց համալսարանական եւ մասնագիտական արեւելումի հանդիպում մը՝ ուղղուած հայկական վարժարաններու երկրորդական բաժնիներու աշակերտներուն:

Արեւելումիին իրենց կամաւոր մասնակցութիւնը

բերին անելի քան 80 մասնագետներ եւ համալսարաններու ներկայացուցիչներ, որոնք չորս ժամ շարունակ պատրաստակամութեամբ պատասխանեցին աշակերտներուն հարցումներուն՝ ներկայացնելով զանազան մասնագիտութիւններու բնագաւառները եւ զանոնք հետաքրքրող հարցերուն մասին լուսաբանութիւններ տալով:

Հանդիպումին մասնակցեցան շուրջ 400 աշակերտներ՝ Համազգայինի Մ. եւ Դ. Արսլանեան ճեմարանէն, Ազգային միացեալ վարժարանէն, Ազգային Եղիշէ Մանուկեան քոլեճէն, Ազգային Յառաջ-Գ. Կիւլպէնկեան երկրորդական վարժարանէն, Հայ կաթողիկէ Մետրոպէան բարձրագոյն վարժարանէն, Հայ կաթողիկէ Սրբոյ Հռիփսիմեանց վարժարանէն, Մխիթարեան վարժարանէն, Հայ աւետարանական Շամէան-Թաթիկեան երկրորդական վարժարանէն, Հայ աւետարանական կեդրոնական բարձրագոյն վարժարանէն եւ Այնճարի Հայ աւետարանական երկրորդական վարժարանէն:

Հանդիպումը աշակերտներուն կարելիութիւն ընձեռեց անմիջական հարցորդակցութեան մէջ մտնելու տարբեր բնագաւառներու մասնագետներուն հետ, զիրենք հետաքրքրող կամ մտահոգող տարբեր հարցերու գծով կարծիքներ ու տեսակէտ ստանալու, ծանօթանալու համալսարանական ուսման ու մասնա-

գիտական կեանքի զանազան կարելիութիւններուն: Այսպիսով, արեւելումը դարձաւ ոչ միայն գիտելիքներ փոխանցելու, այլ նաեւ հայ երիտասարդներուն օգնելու առիթ՝ անելի յստակ պատկերացում կազմելու իրենց ապագայի հեռանկարներուն մասին:

Ներկայիս տիրող անորոշ պայմաններուն մէջ, ՀՀԴ Ձաւարեան ուսանողական միութիւնը կարեւոր կը նկատէ հայ աշակերտներուն զօրակցիլը եւ անոնց

մասնագիտական կողմնորոշման գործընթացին նպաստելը: Այս նախաձեռնութեան նպատակն էր աշակերտներուն տրամադրել անհրաժեշտ տեղեկութիւններն ու ուղղորդումը՝ օգնելով անոնց անելի գիտակից եւ հիմնաւորուած որոշումներ տալու իրենց ապագայ ուսումնական ուղիին եւ մասնագիտական ասպարեզի ընտրութեան առումով:

ԿՐԾՔԱԳԵՂՁԻ ՔԱՂՑԿԵՂԻ ՄԱՍԻՆ ԻՐԱԶԵԿՄԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

21 հոկտեմբեր 2026-ին «Երջօ Սամուէլեան-Եռագոյն» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ կրթագեղծի քաղցկեղի մասին իրազեկման հանդիպում մը՝ կազմակերպութեամբ ԱՅ-ՀԻԼ-ի եւ «Ծինիշեան յիշատակի ձեռնարկ»-ին:

Բացումը կատարեց «Ծինիշեան յիշատակի ձեռնարկ»-ի տնօրէն Զրիստին Դանիէլեան-Սարգիսեան, որ ողջունեց ներկաները եւ ընդգծեց մեր առողջութեան նկատմամբ գիտակից ըլլալու կարեւորութիւնը՝ առողջութիւնը դիտարկելով իր ամբողջութեան մէջ՝ միտք, հոգի եւ մարմին: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց ԱՅՀԻԼ-ի տնօրէն Յակոբ Լատոյեանին՝ համագործակցութեան համար, եւ տողթ. Համբիկ Զուրիբէն՝ այս անհրաժեշտ նիւթին շուրջ իրազեկման հանդիպումը վարելու համար:

Այնուհետեւ Նայիրի Առնէլեան տուտուկով կատարեց «Մախմուր արշիկ»-ը:

Տողթ. Զուրիբ սահիկներով ներկայացուց հիւանդութիւնը՝ շեշտելով կանխարգիլման եւ կանուխ արտորոշման կարեւորութիւնը: Ան ընդգծեց, որ կանուխ փութելուն յայտնաբերուած կրթագեղծի քաղցկեղ բուժելի է, եւ կոչ ուղղեց յետաձգելու կանխարգելիչ հետազոտութիւնները, որոնք կրնան կեանքեր փրկել:

Ապա քաղցկեղը յաղթահարած Դալարը ներկաներուն հետ բաժնեկցեցաւ իր անձնական պայքարի վկայութիւնը՝ շեշտելով Աստուծոյ հանդէպ հաւատքին եւ յարատեւութեան դերը իր անցած ճանապարհին:

Հանդիպումը աւարտեցաւ վիճակահանութեամբ, որուն միջոցով ընտրուեցան 20 մասնակիցներ՝ ԱՅ-ՀԻԼ-ի հովանաւորութեամբ անվճար մամուկաֆիի հետազոտութիւն կատարելու համար:

ՉՄՄԱՌՈՒ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔԻ ՆՈՐԱԿԵՐՏ ՁԵՌԱԳՐԱՏԱՆ ԵՒ ԳԻՒԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Չմամռու դարաւոր մայրավանքի սրբատաշ կամարներուն ներքոյ, Նախագահութեամբ՝ Տանն Կիլիկոյ կաթողիկէ հայոց Ռաֆայէլ Պետրոս ԻԱ. կաթողիկոս-պատրիարքի, ներկայութեամբ համայնքապետներու, մշակոյթի նախարարութեան ներկայացուցիչին, հոգեւորականներու, քահանաներու, առաքինազարդ քոյրերու, Նախկին եւ ներկայ պետական եւ քաղաքական գործիչներու, ազգային կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներու, հայկական հաստատութիւններու եւ վարժարաններու տնօրէններու, գանազան գրադարաններու պատասխանատուներու, լրագրողներու, ինչպէս նաեւ՝ մշակութասեր հանրութեան, տեղի ունեցաւ նորակերտ ձեռագրատան եւ դիւանի բաժանմունքի բացման պատմական յիշարժան հանդիսութիւնը եւ օրհնութեան արարողութիւնը:

Հանդիսաւոր ձեռնարկին բացումը կատարեց Մարալ Զարպոյեան, որ դիտել տուաւ, որ նորակառոյց ձեռագրատան եւ դիւանային բաժանմունքը պարզապէս պահոց չէ, այլ՝ հայագիտական կենդանի ակունք, ուր ամփոփուած են հոգեւոր ու մշակութային անգին գանձեր՝ Անտոնեան միաբանութենէ եւ հիմնադիր Աբրահամ Ա. կաթողիկոսէն ժառանգութիւն մնացած, ինչպէս՝ Մխիթար Գոշի աշխարհի հնագոյն եւ ամբողջական օրինակ «Դատաստանագիրքը», գարդանախշերով հարուստ ատետարաններ, բժշկարաններ եւ տարբեր լեզուներով արժէքաւոր ձեռագիրներ: Ան մաղթեց, որ՝ «Չմամռը մնայ մշտապէս կանխելով՝ ի փառս Աստուծոյ եւ ի պայծառութիւն հայոց ժառանգութեան»:

Արաբերէնով խօսք առաւ Ժոյել Անմարանի, որ դիտել տուաւ, թէ այս նիւթապաշտ ու յարափոփոխ ժամանակներուն Չմամռը կը շարունակէ մնալ յաւիտենականութեան անսասան փարոս, հայկական մշակոյթի ամրոց եւ հաւատքի անմար կանթեղ, ուր սրբազան խտագումով մարմաւորուած են՝ մեր ոսկեղենիկ մայրենի լեզուն, տուրբ գիրն ու հոգեւոր-մշակութային հարուստ ժառանգութիւնը, դարաւոր շարականն ու հայոց ոգեղէն տոկոսութիւնը: Այս բաժանմունքը պարզապէս նիւթական պահոց կամ անցեալի արձագանգ չէ, այլ՝ կենդանի ակունք ու հայագիտական ներշնչարան մը:

Գեղարուեստական յայտագիրին սկիզբը Ալեք Տօնրեան ջութակով մեկնաբանեց Կոմիտասի «Շորշըր ջան» մեղեդին:

Չմամռու միաբանութեան մայրավանքի վարչական անդամ, թանգարանի, մատենադարանի, ձեռագրատան եւ դիւանի ղեկավար Նարեկ վրդ. Լուիսեան իր խօսքին մէջ խորին ակնածանքով անդրադարձաւ մատենադարանի աւելի քան երկուքուկէս դարու հոգեւոր վաստակին, 2054 ձեռագիրներու եւ անգին մագաղաթայն պատառիկներու պահպանման նուիրական առաքելութեան, ինչպէս նաեւ՝ Երեւանի Մեսրոպ Մաշտոցի անուան մատենադարանի հետ ռազմավարական համագործակցութեան, որուն փայլուն արձագանքը հանդիսացաւ Մխիթար Գոշի 1215 թուականի «Դատաստանագիրք»-ի ընդգրկումը ԵՌԽԵՍԵՍԵՐԻ Աշխարհի յիշողութեան միջազգային շտեմարանին մէջ:

Այնուհետեւ Երեւանի Մեսրոպ Մաշտոցի անուան մատենադարանի տնօրէն Արա Խզմալեան շնորհակալական խօսքով հանդէս եկաւ: Ան յատուկ մատնանշեց, որ Չմամռու մայրավանքին եւ մատենադարանին միջեւ առկայ է վստահութիւն, որ հիմնուած է փոխյարաբերութիւններուն վրայ: Ան շեշտեց, որ վերջին երեք տարիներու ընթացքին իրականացած աշխատանքները պատմական են եւ խոստմալից՝ ապագայի նկատմամբ: Խզմալեան մատնանշեց, որ տնօրէնութիւնը ամէն ջանք ի գործ պիտի դնէ, որպէսզի կարողանան օգտակար դառնալ սփիւռքի մէջ տարբեր հաստատութիւններու եւ վանքերու մէջ պահպանուող ձեռագիրներու վերականգնումին ու պաշտպանութեան՝ բնութեան պատճառած արհաւիրքներէն:

Հանդիսութիւնը հարստացաւ բարձրարուեստ յայտագիրով. սովորաւ Լիանա Սկրտիչեան ներկայացուց Մակար Եկմալեանի «Սուրբ տուրբ»-ը եւ Գրիգոր Նարեկացիի «Հաւուն հաւուն»-ը: Ապա Զրակ Մամիկոնեան ասումնքեց Համաստեղի «Հայու ոգին»:

Յաջորդ խօսք առնողը եղաւ Չմամռու պատրիարքական կղերի միաբանութեան պատրիարքական փոխանորդ եւ Չմամռու մայրավանքի մեծաւոր Մաշտոց թ. ծ. վրդ. Չախթերեան, որ ըսաւ. «Մենք՝ հաւատարիմ մեր Նախնեաց պատրիարքական կղերի միաբանութեան վեհանձն հոգեւորականներուն եւ ի մասնաւորի ի դէմս հիմնադիր՝ Աբրահամ Ա. Արծիւեանի, կը շարունակենք ըլլալ պահպանները հայ մշակոյթի, լեզուի, աստուածաբանական եւ մատենագրական մտքի: Մենք կը շարունակենք երախտապարտ մնալ արիւն թափած վերահաստակներու սուրբ կտակին եւ յանձնառու՝ փոթորիկներէ, պատերազմներէ եւ զոդերու ու աւազակներէ փրկուած այս մատենաները հաւատարմօրէն պահելու, պահպանելու եւ ի հարկին Նաեւ բացայայտելու այնտեղ անթեղուած գանձերը:

Անտոնեան միաբանութենէն ժառանգուած եւ համալրուած զըմամռեան հաւաքածոները, հայերէն, արաբերէն, ասորերէն, լատիներէն եւ արաբերէն լեզուներով հարուստ այս ձեռագրատունը հայ-

կական աշխարհի հոգեւոր գանձարանին մէկ պայծառ գոհարը պիտի մնայ:

Մեծաւոր հայր եզրափակեց իր խօսքը՝ ըսելով. «Առ այդ, Չմամռու պատրիարքական կղերի միաբանութիւնը անյապաղօրէն կը շարունակէ սերտ համագործակցութիւնը Երեւանի Մեսրոպ Մաշտոցի անուան մայր մատենադարանի հետ, որպէսզի համաշխարհային ընդունուած կանոններու համաձայն, այս ձեռագրատունը մնայ հայ մտքի, հաւատքի ու մշակոյթի յաւերժական փարոս մը, ուրկէ ճառագայթէ Նախնեաց զուլալ հաւատքը եւ անով իսկ շաղախուած լոյսն ու իմաստութիւնը»:

Չմամռու Ս. Իգնատիոս Մայրոյեան դպրեվանքի ժառանգաւորները, ղեկավարութեամբ դոկտ. Էտի Թորիկեանի, ներկայացուցին «Յայս յարկ» շարականի գմբառեան երաժշտական տարբերակը եւ ս. հաղորդութեան նուիրուած «Որ կազմեցեր»-ը:

Հիւսիսային Ամերիկայի «Տիրամայր Նարեկի» հայ կաթողիկէ թեմի առաջնորդ Միքայէլ եպս. Մուրատեան արտասանեց իր սրտի խօսքը՝ շեշտելով. «Չմամռու վանքի ձեռագիրներու նոր կեդրոնին պաշտօնական բացումը կը խորհրդանշէ պատմութեան ու ապագայի միջեւ կամուրջ մը: Որպէս Նախկին դպրեվանքի սան՝ կը յիշեմ քառասուն տարի առաջ տեղւոյ վրայ իմ կատարած աշխատանքս հոգեւոր Մեսրոպ ծ. վրդ. Ճուրեմեանին հետ... Ձեռագիրները պարզ թուղթ կամ մագաղաթ չեն, այլ՝ հայ Նախնիներուն կենդանի ծայրը, մեր պատմութիւնն ու մշակութային գանձերը, ներառեալ՝ գիտութիւնը, փիլիսոփայութիւնն ու աստուածաբանութիւնը:

«... Երախտագիտութիւն կը յայտնեմ՝ միաբանութեանս վարչութեան, բարերարներուն, ճարտարապետին եւ բոլոր նուիրեալներուն, որոնք իրաւաւորութիւն դարձուցին այս տեսլականը»:

Հանդիսութիւնը իր լոյսին հասաւ Միքայէլ եպս. Ծար.՝ Էջ 6

ԹՐԲԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՕՏԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԸ ԲԱԶՄԻՑՍ ԳՈՎԱԲԱՐԱՆԱԾ Է ՓԱՇԽՆԵԱՆԸ ԵՒ ՔՆՆԱԳԱՏԱԾ՝ ՍՓԻՒՌԸ

Անգարայի մէջ գործող «Եւրասիական հետազօտութիւններու կեդրոն»-ը (AVIM) կ'ուսումնասիրէ Կովկասի, Պալեստինայի, Կեդրոնական Ասիոյ, Ռուսիոյ եւ Իրաքի հարցերը: Կեդրոնը պարբերաբար կը հրապարակէ յօդուածներ, որոնք զօրակցութիւն կը դրսեւորեն հանդէպ Փաշինեանի կառավարութեան եւ կը քննադատեն սփիւռքը:

Ստորեւ կը ներկայացնենք քանի մը յօդուածներ, գոյս «Եւրասիական հետազօտութիւններու կեդրոն»-ը հրապարակած է վերջին չորս շաբաթներուն.

1.- «Հայաստանը՝ սփիւռքի յաւակնութիւններու եւ պետական յիշողութեան միջեւ»
(Յեղինակ՝ Այկին Աթար, 14 սեպտեմբեր 2026)

Ահա թէ ինչպէ՛ս հեղինակը ամփոփած է յօդուածը.

«Հայկական սփիւռքը պատմականօրէն նշանակալից դեր խաղացած է ժամանակակից հայկական քաղաքական ինքնութեան ձեւաւորման եւ Հայկական հարցի միջազգայնացման մէջ: Մասնաւորապէս Միացեալ Նահանգներու, Ֆրանսայի եւ եւրոպական քաղաքական աւելի լայն ասպարեզին մէջ ձեւաւորուած լուսին կազմակերպուած կարողականութիւնը ստեղծած է գործունէութեան ընդարձակ հորիզոն՝ 1915 թուականի իրադարձութիւնները միջազգային օրակարգի վրայ պահելէ մինչեւ Թուրքիոյ առնչուող խորհրդարանական նախաձեռնութիւններ եւ դարաբաղեան հիմնախնդիրներ մինչեւ Ազրպեյճանի դեմ ուղղուած քաղաքական ճնշումներու ու պատժամիջոցներու պահանջներ:

«Այնուամենայնիւ, 2020 թուականի դարաբաղեան երկրորդ պատերազմէն ետք Հարաւային Կովկասի մէջ ի յայտ եկած աշխարհաքաղաքական իրողութիւնը աւելի ու աւելի կը բացայայտէ կազմակերպուած սփիւռքեան որոշակի շրջանակներու պահպանած պատմական-քաղաքական Նախատիպի եւ Հայաստանի Հանրապետութեան ժամանակակից պետական շահերուն միջեւ եղած տարբերութիւնը: Այս յօդուածը այդ տարբերութիւնը կը բնորոշէ իբրեւ «պետականութիւն ունեցող սփիւռքի փարատոց»:

Ան համեմատական քննութեան կ'ենթարկէ «907-րդ բաժին» շուրջ ամերիկահայ լուսին, Ֆրանսայի մէջ խորհրդարանական քաղաքականութիւնը, Եւրոպական խորհրդարանի՝ Թուրքիոյ եւ Ազրպեյճանի վերաբերող բանաձեւերը, ինչպէս նաեւ արեւմտեան լրատուամիջոցներու լուսաբանման առանձին օրինակներ...

«Հիմնական փաստարկը այն է, որ թէեւ հայկական սփիւռքի պատմական նուաճումը Հայկական հարցի միջազգայնացումն էր, բայց եւ այնպէս, անփոփոխ հակամարտութեան Նախատիպի շարունակական վերադարձութիւնը այժմ կրնայ դիւանագիտական եւ տնտեսական վնասներ հասցնել ոչ միայն Թուրքիոյ եւ Ազրպեյճանին, այլ նաեւ՝ ինքնին Հայաստանին, քանի որ Երեւանը կը ձգտի կարգաւորել յարաբերութիւնները երկու պետութիւններուն հետ»:

2.- «Հայաստանի քաղաքական կողմնորոշման երկու տարբեր մօտեցումներ՝ տարածքային պահանջներ եւ Իրական Հայաստան»
(Յեղինակ՝ Թուրք Թեմիմ, 9 հոկտեմբեր 2026)

Ահա թէ ինչպէ՛ս թուրք հեղինակը արձագանգած է իմ յօդուածին.

«2026-ի սեպտեմբեր 20-ին սփիւռքի արմատական, ռազմատենչ հատուածը ներկայացուց «The California Courier» պարբերականին մէջ՝ «Փաշինեանը հակահայկական յայտարարութիւններ կ'ընէ Երեւանի մէջ կայացած միջազգային համաժողովին» խորագիրով յօդուածին մէջ խիստ քննադատութեան կ'ենթարկուին Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի արտայայտած միտքերը՝ 17 սեպտեմբերին Երեւանի մէջ կայացած «Համապարփակ անվտանգութիւն եւ դիմապայտութիւն 2026» համաժողովին ընթացքին: Կեդրոնական լուսին Ազրպեյճանի հետ Փաշինեանի վարած խաղաղութեան գործընթացին, սահմանադրական փոփոխութիւններու շուրջ բանավեճերուն եւ պատմական հարցերու մէջ անոր մօտեցման վրայ՝ յօդուածին մէջ կը պնդուի, որ վարչապետին վարած քաղաքականութիւնը կը հակառէ Հայաստանի ազգային շահերուն:

«Այնուամենայնիւ, յօդուածին ամենէն ուշագրաւ կողմը ոչ թէ Փաշինեանի դիւանագիտական ընտրութիւններու քննադատութիւնն է, այլ՝ Հայաստանի ապագային վերաբերեալ անոր ձեւակերպած քաղաքական տեսլականը: Մասնաւորապէս Մուշի եւ Վանի վերաբերեալ անոր բարձրացուցած քննարկումը ընդգծած է սփիւռքեան որոշ շրջանակներու մօտ տիրապետող պատմական իրաւունքներու մասին խօսող ինքնին Փաշինեանի «Իրական Հայաստան» հայեցակարգին միջեւ եղած տարբերութիւնը:

«Յօդուածին հիմնական առարկութիւնները կը վերաբերին սահմանադրական փոփոխութիւններու հարցին մէջ Փաշինեանի դիրքորոշումներուն, որոնք կը դիտարկուին իբրեւ Ազրպեյճանին եղած չափազանց մեծ գիշումներ, ինչպէս նաեւ՝ տարածքային պահանջները մէկ կողմ դնելու անոր որոշման: Բացի ատկէ՝ այս նիւթին մէջ մեջբերում կատարուած է դրուագէ մը՝ պատմութեան ուսուցիչին մասին, որ աշակերտներուն կ'ըսէ, թէ անոնք պետք է «ազատագրեն Մուշի ու Վանը», երբ մեծնաւ: Այս օրինակին միջոցով յառաջ տարուած փաստարկը յստակ է. հայերը պետք չէ հրաժարին պահանջներէն այն տարածքներուն նկատմամբ, որոնք, ըստ իրենց, կորսուած են անցեալին, այլ պետք է վառ պահեն այն կարեւորութիւնը, որ աշխարհաքաղաքական պայմաններու փոփոխութիւնը կրնայ առիթ ստեղծել այդ հողերը վերադարձնելու»:

3.- «Հայաստանի կառավարութիւնը կը քննադատ արմատական սփիւռքը»
(Յեղինակ՝ Սելեւա Երվա Եւալըն, 12 հոկտեմբեր 2026)

Ահա թէ ի՛նչ գրած է Եւալընը.

ՅԱՐՈՒՅ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆ

Ծար.՝ Էջ 6

ԼՈՒՐԵՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԷՆ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ՝ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՐԴԻՆ ԱՆՈՋՈՒՄԸ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԵՎ ՎԵՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՒՆ

Եկեղեցիներու համաշխարհային խորհուրդի (ԵՀԽ) յանձնախումբերու եւ Կեանքի, արդարութեան ու խաղաղութեան վերագրութեան խումբերու 2026 թուականի միացեալ խորհրդաժողովը տեղի ունեցաւ հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին, Թայլանտի Զիանկ Մայ քաղաքին մէջ, հիւրընկալութեամբ Թայլանտի «Չըլը աֆ Զրայստ» աւետարանական եկեղեցիներուն, համագործակցութեամբ Ասիոյ եկեղեցիներու խորհուրդին: Մէկ շաբթուան վրայ երկարած խորհրդաժողովը արծարծեց եկեղեցիներու համաշխարհային խորհուրդի տարբեր մարմիններու գործունեութիւնները, որոնք կը ծաւալին միջազգային յարաբերութեան, կլիմայի արդարութեան, կայուն զարգացման, առողջութեան, ցեղի եւ սեռային արդարութեան եւ եքիմենիք առաքելութեան ոլորտներու մէջ:

Թայլանտի գանազան համայնքներու հետ տեսակցութիւններու, աղօթքի, աստուծաբանական խորհրդածութիւններու, լիազուարդ նիստերու եւ սեմինարներու ճամբով մասնակիցները առիթ ունեցան արծարծելու իրարու հետ աղերս ունեցող համաշխարհային մարտահրաւերներ, ներառեալ՝ զինուած հակամարտութիւններ, անհաւասարութիւն, կլիմայական ճգնաժամ, արհեստական բաւականութիւն, մարդկային արժանապատուութիւն եւ միջազգային յարաբերութիւններ՝ մեկնելով եքիմենիք աշխարհի ընկերային մտածողութենէ: Խորհրդաժողովը նաեւ քննարկեց ներկայ պայմաններուն մէջ եքիմենիք վկայութեան ընդհանուր տեսլականը:

Սոյն ժողովին, յանուն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան, մասնակցեցան Զրանդ Ծ. վրդ. Թահանեան՝ իբրեւ «Ցեղապաշտութեան, այլատեսացութեան, դասակարգապաշտութեան եւ ամէն տեսակի խտրականութեան» (Reference Group on Overcoming Racism, Xenophobia, Casteism and all forms of Discrimination) վերագրութեան խումբի անդամ եւ համաատենապետ, ինչպէս նաեւ՝ խորհրդաժողովի բանաձեւի յանձնախումբին անդամ:

Կաթողիկոսարանի Զայ եկեղեցւոյ համալսարանական ուսանողներու միութեան (ՅԵՀՈՒ) անդամ Արշա. Ճերեճեան, յանուն կաթողիկոսութեան, մասնակցութիւն բերաւ յիշեալ համաժողովին՝ որպէս «Կլիմայի արդարութեան եւ կայուն զարգացման եկեղեցիներու յանձնաժողով»-ի անդամ (Commission of the Churches on Climate Justice and Sustainable Development), ուր ունեցաւ իրենաւսնաւոր երիտասարդի իր ներդրումը:

Եկեղեցիներու համաշխարհային խորհուրդի Միջին Արեւելքի բաժանմունքի պատասխանատու Փարլա Խիժոյեան առանցքային դերակատարութիւն ունեցաւ խորհրդաժողովի ծրագրման մէջ: Ան ղեկավարեց նաեւ եքիմենիք աշխարհի բերած խաղաղութեան բարոյականութեան անդնուած նիստին՝ Moving Beyond Just Peace and Just War? Reimagining Ecumenical Peace Ethics in an Age of Militarisation and Violence խորագիրով:

Լիազուարդ նիստերու ծիրին մէջ հայր Զրանդ՝ որպէս զեկուցաբեր, բանախօսեց «Կենսոլորտին հանդէպ պատասխանատուութեան վերականգնումը որպէս եքիմենիք ընկերային բարոյականութեան հիմնարար սկզբունք. Կլիմայական արդարութեան համար գործունեութիւններու եքիմենիք տասնամեակ» նիստին: Ան մակրամանսեց **սիստեմաթիք** ցեղապաշտութեան գործօնը կենսոլորտային եւ կլիմայական անարդարութեան խնդրին մէջ: Ներկայացնելով այս մարտահրաւերներու ենթագիծը՝ հայր սուրբը խօսեցաւ Ցեղասպանութենէ եւ հայկական իրականութենէ քաղուած օրինակներով՝ դիտել տալով, որ ցեղապաշտութիւնը կը շարունակուի նաեւ հայրենիքի, մշակոյթի, լեզուի եւ ինքնութեան աստիճանաբար կորուստով: Հետեւեալը վերապրողները եւ անոնց շառաւիղները կը շարունակեն ողնջացման սկզբնական ծրագիրին ենթակալ ըլլալ. բան մը, որ հայերու պարագային կ'արտացոլայ «սուրի մնացորդաց» զգրին եւ 2023 թուականին արցախահայութեան բռնազաղծին մէջ:

Արամ Ա. կաթողիկոս՝ իբրեւ եքիմենիք շարժման երկարամեայ յառաջատար գործիչ, կը շարունակէ աջակցիլ եւ ոգեշնչել եկեղեցիներու համաշխարհային խորհուրդին՝ միաժամանակ կատարելով անոր մէջ Արեւելեան ուղղափառ եկեղեցիներու ընտանիքը ներկայացնող նախագահի իր դերը:

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱՒ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՐԴԻ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՒԿԻ ՀԱՆԻՊՈՒՄԻՆ

17-23 սեպտեմբեր 2026-ին Զանաւայի Վանքովը քաղաքին մէջ տեղի ունեցաւ եկեղեցիներու համաշխարհային խորհուրդի «Արդարութեան, հաշտութեան եւ միութեան ուխտագնացութիւն» յանձնաժողովին հանդիպումը: Արամ Ա. վեհափառ հայրապետին օրհնութեամբ, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը ներկայացուց միջեկեղեցական յարաբերութեանց բաժանմունքի պատասխանատուներէ Մովսէս արք. Եօսուքանեան:

Հանդիպումին մասնակցեցան միջեկեղեցական զանազան շըրջանակներու ներկայացուցիչներ:

Ժողովի ընթացքին հայր Մովսէս անդրադարձաւ Միջին Արեւելքի հակամարտութիւններուն, Արցախի եւ տարածաշրջանի մանուկներուն եւ տեղահանուած ընտանիքներու դիմագրաւած դժուարութիւններուն՝ շեշտելով խաղաղութեան, հաշտութեան եւ մարդկային արժանապատուութեան պահպանման հրամայականը:

Մասնակիցները վերահաստատեցին արդարութեան, հաշտութեան եւ միութեան նկատմամբ եկեղեցիներու յանձնառութիւնը:

Հանդիպման ծիրին մէջ կազմակերպուեցան նաեւ այցելութիւններ եւ աղօթական արարողութիւններ:

Յանձնաժողովի հանդիպումը եզրափակուեցաւ Միջին Արեւելքի եւ հայ ժողովուրդին նուիրուած աղօթքով:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԸՆԴՈՒՄԵՑ «ԳԱՐԱԿԵՕԾԵԱՆ» ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՂԻՐ ՏՆՕՐԷՆԸ

Ուրբաթ, 9 հոկտեմբեր 2026-ին Արամ Ա. վեհափառ հայրապետին այցելեց «Գարակեօգեան» հաստատութեան Նիւ Եորքի մէջ հաստատուած գլխաւոր գրասենեակի գործադիր տնօրէն Իրինա Լազարեան՝ ընկերակցութեամբ հաստատութեան Լիբանանի տնօրէն Սերոր Օհանեանի:

Վեհափառ հայրապետը նախ զնախառեց խնամակալութեան աշխատանքը եւ թելադրեց բարեփոխութեան ենթարկել անոր ներկայ կազմը, որպէսզի երիտասարդ անդամներու ներգրաւումով նոր կենսունակութիւն ստանայ խնամակալութեան գործունեութիւնը, ինչպէս նաեւ ունենայ ներկայացուցչական բնոյթ:

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ԵՎ «ՆԱՐԵԿԱՅԻ» ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿԻ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԵՈՒՆԿԱՐԵՐ

Արամ Ա. վեհափառ հայրապետին հրաւերով Անթիլիաս ժամանեցին նախկին «Ամի» հիմնադրամի, այժմ «Նարեկացի» հայագիտական հիմնարկի ներկայացուցիչները՝ գործնապէս ծանօթանալու Սուրբ Աթոռի ծաւալուն գործունեութեան, ծանօթացնելու իրենց իրագործած ու իրագործելի ծրագիրները եւ քննարկելու հաւանական գործակցութեան կարելիութիւնները:

Արդարեւ, 2026 հոկտեմբեր 1-8-ի ժամանակամիջոցին, հայ մշակոյթի եւ Սրբոց Թարգմանեաց յիշատակի ամսուան առաջին նախաձեռնութիւնը տեղի ունեցաւ Անթիլիասի մէջ, երբ «Նարեկացի» հայագիտական հիմնարկի ներկայացուցիչները՝ Արմէն Խեչոյեան, Արթուր Սողոմոնեան, Դուրէն Աթոյեան եւ Գոհար Աւագեան, պաշտօնական առաջին այցելութեամբ հիւրընկալուեցան կաթողիկոսարանին մէջ:

Արամ Ա. կաթողիկոսին հետ ունեցան երկու հանդիպում, ուր լսեցին հայրապետին լայն փորձառութեամբ լեցուն միտքերն ու պատկերացումները, քննարկեցին գործակցութեանց ոլորտները եւ ստացան անոր օրհնութիւնը:

Անոնք ստացան կաթողիկոսարանիս հրատարակութիւններէն, «Կիլիկիա» մատենադարանի ընդհանուր պատասխանատու Շահան արք. Սարգիսեանի առաջնորդութեամբ շրջագայեցան մայր տաճարի, Ապրիլեան Նահատակաց յուշարձանի, գանձատան, «Կիլիկիա» մատենադարանի, «Կիլիկիա» թանգարանի, արխիւատան, միջեկեղեցական, տեղեկատուական, քրիստոնեական դաստիարակութեան բաժանմունքի եւ Նորակառոյց «Պեղքեան» կեդրոնին մէջ: Տեսակցեցան կաթողիկոսարանի բաժանմունքներու պատասխանատուներուն հետ: Յաջորդաբար այցելեցին՝ «Թռչնոց բոյն» եւ Հայոց ցեղասպանութեան որբերու «Արամ Պեղքեան» թանգարան, Ազունիէի Հայ ազգային բուժարան, Այնճար, Էլյաւան եւ «Խորէն Ա.» կեդրոն, Սուրբ Նշան մայր եկեղեցի, Սրբոց Վարդանանց եկեղեցի եւ Լիբանանի թեմի Ազգային առաջնորդարան, ուր ստուկ հանդիպում ունեցան առաջնորդ Շահէ արք. Փանոսեանի հետ: Անոնք այցելեցին նաեւ Ազգային Միացեալ վարժարան՝ տնօրէնութեան կողքին հանդիպելով նաեւ աշակերտութեան հետ, քալեցին Այնթուրայի հայ որբանոցին հետքերով, բարձրացան Պիքֆայայի Սուրբ Աստուածածին վանք եւ տեսակցեցան դպրեվանքի տեսչութեան եւ ուսանողութեան հետ:

Մեկնելէ առաջ պատուիրակութիւնը իր ջբմ շնորհակալութիւնը յայտնեց կաթողիկոսին՝ միաժամանակ իր հիացումն ու գնահատանքը արտայայտեց այն կակայ մշակութային ու կրթական առաքելութեան համար, որ հազմակերպ ու հետեւողական կերպով կը կատարուի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան կողմէ:

«Նարեկացի» հիմնարկի պատասխանատուները իրենց պատրաստակամութիւնը յայտնեցին գործակցելու Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան հետ՝ հայագիտութեան հետ աղերս ունեցող զանազան մարգերուն մէջ:

«ԹԵՔԷԵԱՆ» ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԳԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՆՈՒՄԲԻՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀՎԱՄԵՐԳԸ

10 եւ 11 հոկտեմբեր 2026-ի երեկոյեան ժամը 8:00-ին Լիբանանի «Թեքեան» մշակութային միութեան երիտասարդական Նուագախումբը՝ «Եուրօ պենտ» իր տարեկան համերգով հանդէս եկաւ Վահան Թեքեան վարժարանի բակին մէջ՝ երաժշտաւոր հասարակութեան հրամցնելով գեղեցիկ երեկոյ մը:

Վիզէն Զայեանի ղեկավարութեամբ կայացած համերգները առիթ հանդիսացան վայելելու երաժշտական կատարումներու հարուստ փունջ մը եւ հաղորդակից դառնալու բեմին վրայ հնչող իւրաքանչիւր ստեղծագործութեան գեղեցկութեան:

Լիբանանցի մեծ երգահան եւ երաժիշտ Զիատ Ռահպանիի նուիրուած երեկոյները համախմբեցին երաժշտութեան հանդէպ սերն ու հետաքրքրութիւնը՝ ստեղծելով ջբմ մթնոլորտ մը:

Իւրաքանչիւր կատարում իր յատուկ գոյնը կը բերէր երեկոյին՝ հանդիսատեսին առջեւ բացայայտելով կատարողներուն երաժշտական կարողութիւնները, անհատական ոճն ու ստեղծագործութիւնը:

Տարբեր ստեղծագործութիւններու միջոցով բեմին վրայ կը ստեղծուէին տրամադրութիւններու եւ զգացումներու բազմազան երանքներ, որոնք երաժշտական յայտագիրը կը դարձնէին աւելի կենդանի ու հետաքրքրական:

Տարբեր լեզուներով եւ ոճերով ներկայացուած ստեղծագործութիւնները երեկոյին հաղորդեցին իւ-

րայատուկ գոյն մը՝ հանդիսատեսին առջեւ բանալով երաժշտական տարբեր աշխարհներու դռներ:

Յայտագրին մէջ տեղ գտան՝ «Մայս դիմ», «Իմ Անի», «Ինչ է կեանքը», «Թամամ աշխարհ», «Պալա ուլալա չի», «Փորթֆիլիս», «Թին թաուն», «Պեսամէ մուչօ», «Ռաժիլի եա սին ռիթի ըրժահի», «Լիպիա մօ», «Սմուրօ օփրաթոր», «Պէյրուրօ», «Մաշինէն եկաւ» եւ «Ծաղկիր ինձ համար» ստեղծագործութիւնները՝ մենակատարողութեամբ Հայկանա Մուրատեանի, Ռիք Աճեմեանի, Յովիկ Թաֆրանեանի եւ Թէյա Զորտահիի:

Հայերէն, արաբերէն եւ օտարալեզու կատարումներու այս համադրումը յայտագրին հաղորդեց բազմերանգ նկարագիր մը:

Առանձին ջերմութեամբ ընդունուեցաւ նաեւ փոքրիկ երգչուհի Կալիա Գարկայեանի ելոյթը: Ան «Ce monde» երգով իր մասնակցութիւնը բերաւ համերգին՝ յատուկ հմայք մը հաղորդելով յայտագրին: Փոքրիկ կատարողին մասնակցութիւնը գեղեցիկ լրացում մը եղաւ երեկոյին՝ իր ծայրով եւ ներկայութեամբ ստեղծելով հաճելի պահ մը եւ աւելի եւս ընդգծելով երաժշտութեան աշխարհին մէջ տարբեր տարիքներու եւ ծայրերու միաւորման գեղեցկութիւնը:

Հանդիսատեսները համերգին հետեւեցան մեծ հետաքրքրութեամբ եւ գոհումակութեամբ, կար յատուկ կապ մը բեմին վրայ հանդէս եկող երիտասարդներուն եւ երաժշտութիւնը սիրող հասարակութեան միջեւ:

«Թեքեան» մշակութային միութեան երիտասարդական Նուագախումբին տարեկան համերգը անգամ մը եւս կը շեշտէր մշակութային գործունեութեան կարեւորութիւնը եւ այն դերը, որ երաժշտութիւնը կը կատարէ համայնքային կեանքին մէջ:

Երաժշտութիւնը իր համամարդկային լեզուով անգամ մը եւս համախմբեց ներկաները՝ անոնց պարգեւելով գեղեցիկ յիշատակ մը:

